

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

Навчально-науковий інститут післядипломної освіти

УДК 338.43:005.330.13] (477.73-21)(043.3)

Рижикова Вероніка Леонідівна

**АНАЛІЗ СТРАТЕГІЇ ЗБІЛЬШЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА**

Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

Миколаїв – 2019

Магістерська робота є рукопис.

Роботу виконано на кафедрі економіки підприємства Чорноморського національного університету імені Петра Могили Міністерства освіти і науки України.

Керівник роботи: Кандидат економічних наук, доцент
Міцкевич Неоніла Василівна
Чорноморський національний університет імені
Петра Могили

Рецензент: Кандидат економічних наук, професор
Норд Ганна Леонідівна
Чорноморський національний університет імені
Петра Могили

Захист відбудеться 26 червня 2019 р. о 10⁰⁰ годині на засіданні екзаменаційної комісії у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили за адресою: 54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10, аудиторія 10-306.

З магістерською роботою можна ознайомитися у бібліотеці Чорноморського національного університету імені Петра Могили (54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10).

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Основною метою ведення підприємницької діяльності є отримання прибутку та досягнення соціального ефекту. Прибуток підприємства залежить від виробничої, постачальницької, збутової і ринкової діяльності підприємства, зростання прибутку створює фінансову основу для забезпечення його майбутнього розвитку. Від прибутку залежить рівень задоволення соціальних і колективних потреб співробітників.

Управління стратегією збільшення прибутковості підприємства в розрізі найважливіших аспектів діяльності на окремих етапах її реалізації є основним завданням діяльності підприємства, що і визначає актуальність теми.

Аналіз досліджень показав, що дану проблему вивчали такі зарубіжні та вітчизняні вчені: І. Ансофф, А.А. Томпсон, А.Дж. Стрікланд, Р.Р. Антонюк, Ф.Ф. Бутинець, М.М. Бердар, В.М. Гриньова, М.Я. Дем'яненко, Л.Ю. Кучер, М.Ф. Огійчук, О.В. Хмелевський, Н.Б. Ярошевич та інші.

Незважаючи на те, що питання стратегії збільшення прибутковості набули стратегічного значення в умовах ринкової економіки залишаються недостатньо дослідженими з точки зору галузевої специфіки. Прибуток, отриманий від діяльності підприємства є основним захисним механізмом, що сприяє захисту підприємства від загрози банкрутства, найважливішим джерелом задоволення соціальних потреб суспільства, а ефективність визначеної стратегії забезпечує зростання прибутковості.

Об'єктом дослідження є процеси стратегії збільшення прибутковості діяльності підприємств галузі птахівництва.

Предметом дослідження є теоретичні аспекти та практичні рекомендації щодо вдосконалення стратегії збільшення прибутковості сільськогосподарських підприємств.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є узагальнення теоретико-методологічних засад та розробка практичних рекомендацій щодо

удосконалення стратегії збільшення прибутковості діяльності підприємств сільськогосподарської галузі.

Основні завдання дослідження:

- узагальнити теоретико-методологічні засади стратегії збільшення прибутковості підприємства;
- надати характеристику економічної діяльності підприємств галузі птахівництва;
- провести SWOT-аналіз для визначення стратегії діяльності підприємства;
- визначити напрямки удосконалення стратегії збільшення прибутковості підприємств сільськогосподарської галузі;
- розробити модель стратегії збільшення прибутковості сільськогосподарських підприємств.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань були використані такі методи, як порівняння (за допомогою якого здійснено аналіз наукових точок зору визначення поняття «прибуток» та стратегій щодо його підвищення). Метод індукції та дедукції використовувався при формуванні загальної проблеми дослідження та шляхів для подальшого її вирішення на основі отриманих теоретичних даних. Метод аналізу - для виокремлення аспектів у визначенні поняття «прибуток» та особливостей його видів, метод синтезу - для узагальнення та виокремлення ключових моментів даного поняття. За допомогою статистичного методу здійснено підрахунок основних економічних показників та визначено поточний фінансово-економічний стан підприємства, на основі методу узагальнення визначено напрямки удосконалення стратегії.

Інформаційна база. Офіційні статистичні дані Державного комітету статистики України, фінансова звітність підприємств (ПрАТ «Оріль-Лідер», ПрАТ «Птахофабрика Тернопільська», ПрАТ «Полтавська птахофабрика», ПрАТ «Птахофабрика «Україна», ПрАТ «Березнівське птахопідприємство»), Правову основу дослідження склали нормативно-правові документи.

Наукова новизна. Наукова новизна отриманих у процесі дослідження результатів полягає в удосконаленні методики аналізу стратегії зростання прибутковості підприємств галузі птахівництва, що дає можливість здійснювати планування та аналіз витрат, оперативно контролювати раціональне використання виробничих ресурсів та виконання виробничої процесів. Основні наукові результати полягають в наступному:

Удосконалено:

- визначення сутності стратегії збільшення прибутковості діяльності підприємства

Дістало подальшого розвитку:

- методика аналізу стратегії зростання прибутковості сільськогосподарських підприємств.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в тому, що теоретичні і методологічні положення роботи доведено до рівня конкретних рекомендацій щодо удосконалення стратегії збільшення прибутковості підприємств галузі птахівництва.

Особистий внесок. Основні результати дослідження містять рекомендації, що розроблені автором самостійно, представлені у наукових працях з теми роботи.

Апробація результатів. Результати дослідження доповідались у Чорноморському національному університеті ім.Петра Могили на Всеукраїнській науково-практичній студентській конференції «Могилянські читання- 2018: досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти».

Публікації. За результатами дослідження було опубліковано дві наукові статті загальним обсягом 0,15 д.а.

Структура магістерської роботи: Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, 2 рисунків, 17 таблиць, список використаних джерел з 80 найменувань. Загальний обсяг роботи складає 91 сторінку.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено мету, завдання, предмет та об'єкт дослідження, його методи та інформаційну базу, розкрито наукову новизну і практичне значення одержаних результатів.

У першому розділі «Теоретико-методологічні засади стратегії збільшення прибутковості підприємства» систематизовано сутність поняття «прибутковість підприємств» та фактори, що на неї впливають; здійснено порівняльний аналіз зарубіжних та вітчизняних методики оцінювання та формування прибутку. Визначено, що прибуток є об'єктивною економічною категорією, на його формування впливають процеси, що відбуваються в суспільстві, у сфері виробництва й розподілу валового внутрішнього продукту. Водночас прибуток — це підсумковий показник, результат фінансово-господарської діяльності підприємств як суб'єктів господарювання. Для успішного функціонування кожне підприємство має не лише забезпечувати отримання прибутку, а й одночасно виконувати щонайменше дві функції: забезпечувати платоспроможність підприємства за рахунок ефективної поточної діяльності і підвищувати потенціал підприємства за рахунок оновлення технології, виробничих потужностей, продукції, здійснювати розвиток підприємства.

Для розробки стратегії особливого значення набуває ефективно проведений фінансовий аналіз діяльності підприємства, результати якого використовуються для прийняття управлінських рішень щодо попередження збитковості і забезпечення розвитку підприємства.

Встановлено, що у науковій літературі відсутній єдиний підхід щодо визначення стратегії збільшення прибутковості підприємств, які різняться, залежно від специфіки діяльності підприємств та особливостей поточного стану. Проведено порівняльний аналіз зарубіжних методик щодо стратегії підвищення прибутковості, визначено методику побудови стратегії підвищення прибутковості (рис. 1)

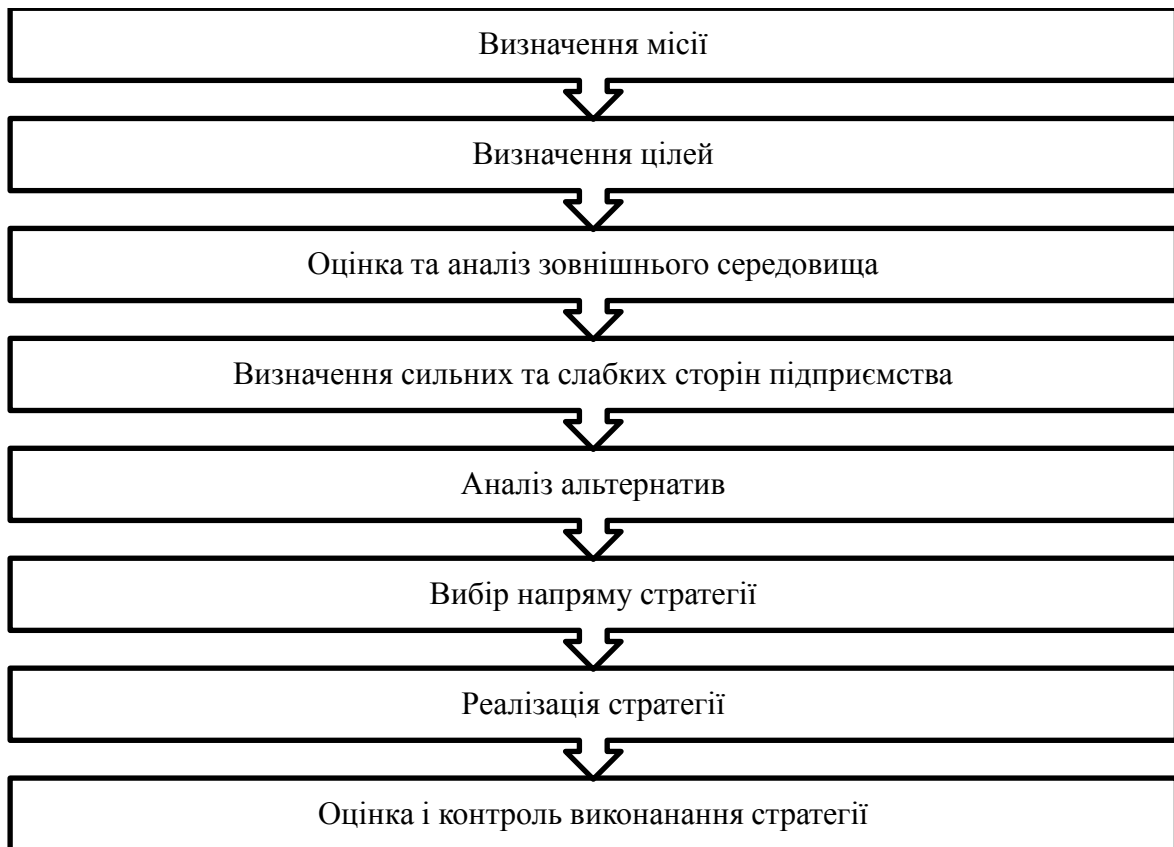

Рис. 1.1 Етапи процесу стратегічного управління підприємством

Застосування зазначеного алгоритму допоможе визначити проблеми наявні для кожного з обраних підприємств та розробити подальший план дій.

У другому розділі – «Аналіз стратегії збільшення прибутковості підприємств галузі птахівництва», відповідно до обґрунтованих етапів визначення стратегії підприємства проведено аналіз та дослідження для подальшого визначення напрямів розвитку підприємств.

Здійснено аналіз діяльності підприємств галузі птахівництва, стратегії збільшення прибутковості обраних підприємств, визначено їх місію, визначено, що основною метою підприємств є збільшення прибутковості діяльності, проведений SWOT-аналіз підприємств, показав, що слабкі та сильні сторони підприємств різняться, однак можливості та загрози найчастіше повторюються, що вказує на спільне зовнішнє середовище, також досліджено економічні показники діяльності підприємства.

У третьому розділі «Напрямки вдосконалення стратегії збільшення прибутковості підприємств» обґрунтовано рекомендації для покращення стану

та підвищення рівня прибутку на обраних підприємствах: збільшення рівня цін при незмінній витратної частини, зменшення витратної частини при незмінному значенні доходу, зниження собівартості товару за рахунок зменшення всіх витрат, зменшення собівартості зі збільшенням цін, збільшення обсягів виробництва продукції, робіт, підвищення якості продукції, що випускається і як наслідок збільшення ціни, удосконалення асортименту та номенклатури товару.

Основними цілями діяльності підприємства є розробка стратегії управління підприємством спрямованої на вдосконалення механізму формування, використання та розподілу прибутку. Розроблено модель стратегічного управління прибутковістю підприємств з позиції економічної збалансованості, що сприятиме ефективному управлінню прибутком підприємства, який дозволить отримати постійне надійне джерело для фінансування подальшого розвитку.

ВИСНОВКИ

В роботі узагальнено теоретичні основи та обґрунтовано рекомендації щодо удосконалення стратегії збільшення прибутковості діяльності підприємства, зокрема галузі птахівництва. Отримано наступні висновки:

1. Узагальнено теоретико-методологічні засади щодо стратегії збільшення прибутковості діяльності підприємства, визначено, що основою прибутковості є сам прибуток, який у цілому й визначає результат фінансово-господарської діяльності підприємств як суб'єктів господарювання. Отже, прибутковість – це показник, який характеризує ефективність діяльності підприємства з точки зору здатності його приносити прибуток та забезпечувати ефективне відтворення використаних ресурсів. Надалі необхідно було розглянути дане поняття більш детально для встановлення джерел його отримання та напрямків використання.

2. Визначено основні напрямки стратегії збільшення прибутковості підприємства, досліджено, що процес стратегічного управління є

універсальним та складається з кількох взаємопов'язаних етапів. Для розробки стратегії особливого значення набуває ефективно проведений фінансовий аналіз діяльності підприємства, результати якого використовуються для прийняття управлінських рішень щодо попередження збитковості і забезпечення розвитку підприємства. Для успішного функціонування кожне підприємство має не лише забезпечувати отримання прибутку, а й одночасно виконувати щонайменше дві функції: забезпечувати платоспроможність підприємства за рахунок ефективної поточної діяльності і підвищувати потенціал підприємства за рахунок оновлення технології, виробничих потужностей, продукції, здійснювати розвиток підприємства.

3. Здійснено економічний аналіз діяльність підприємств сільськогосподарського спрямування. За результатами дослідження обрано галузь птахівництва (ПрАТ «Оріль-Лідер», ПрАТ «Птахофабрика Тернопільська», ПрАТ «Полтавська птахофабрика», ПрАТ «Птахофабрика «Україна», ПрАТ «Березнівське птахопідприємство»), як одну з галузей тваринництва, що забезпечує швидкий оборот вкладених коштів, динамічний її розвиток завдяки диверсифікованому типу виробництва продукції та включає м'ясний, яєчний і яєчно-м'ясний напрям спеціалізації.

4. Досліджено стратегію збільшення прибутковості підприємств сільськогосподарської галузі, за рахунок здійснення аналізу діяльності підприємств, стратегії збільшення прибутковості підприємств сільськогосподарської галузі. Встановлено, що основною метою є збільшення прибутковості діяльності власних підприємств. Для кожного обраного підприємства було проведено SWOT-аналіз. Наступним кроком було дослідження економічних показників діяльності підприємства. Результати аналізу засвідчили, що доречним для подальшої максимізації прибутку є зміна дебіторської політики, скорочення частки собівартості у структурі витрат, скорочення необоротних активів, заміна технологічно обладнання, залучення інвестицій.

5. Здійснено обґрунтування стратегії збільшення прибутковості підприємств сільськогосподарської галузі, щодо забезпечення зростання обсягів діяльності, підвищення ефективності використання матеріально-технічної бази, оптимізації складу та структури обігових коштів, підвищення продуктивності праці та системи управління підприємством.

6. Розроблено модель стратегічного управління прибутковістю підприємства з позиції економічної збалансованості, спрямовану на вдосконалення механізму формування, використання та розподілу прибутку, що забезпечить зменшення витратної частини при незмінному значенні доходу, зниження собівартості товару за рахунок зменшення витрат, зменшення собівартості, збільшення обсягів виробництва та підвищення якості продукції.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Рижикова В. Л. Аналіз стратегії збільшення прибутковості підприємства // Студентські наукові студії: Молодіжний науковий журнал.– Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. – Випуск 33 (77). – С. 77-81

Матеріали наукових конференцій:

Участь у XXI Всеукраїнській науково-практичній конференції «Могилянські читання – 2018: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти Миколаїв: 12-17 листопада 2018 р. **Тези**

АНОТАЦІЯ

Рижикова А.Л. Аналіз стратегії збільшення прибутковості діяльності підприємства. – Рукопис.

Магістерська робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістра за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Миколаїв, 2019.

Магістерське дослідження спрямоване на вирішення проблеми удосконалення теоретичного підходу до побудови стратегії підвищення прибутковості підприємств сільськогосподарського спрямування.

У роботі досліджено теоретичні підходи до визначення поняття прибутковості підприємства. Здійснено порівняльний аналіз існуючих методик підвищення прибутковості підприємств. Проведено оцінку стратегії підвищення прибутковості обраних підприємств сільськогосподарського спрямування. Обґрунтовано рекомендації щодо підвищення рівня прибутковості.

Ключові слова: прибуток, прибутковість, стратегія, стратегія збільшення прибутковості підприємства, SWOT-аналіз.

ABSTRACT

Ryzhikova Veronika Leonidovna Analysis of strategy increasing the enterprise' profitability. – Manuscript.

The thesis for the Master degree in specialty 076 "Entrepreneurship, Trade and Stock Exchanges". – The Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, 2019.

The thesis is aimed at the problem solving for improving the theoretical approach of construction a strategy for increasing the profitability of agricultural enterprises.

The theoretical approaches to the definition of profitability of the enterprise are investigated.

5 enterprises of poultry industry were selected for analysis. In accordance with the developed methodology, an analysis of economic activity analyzes was carried out, the mission was considered, and the objectives of the activity were established. The comparative analysis of existing increasing methods the profitability of enterprises is carried out.

As a result, the stages of construction a strategy for increasing the profitability of enterprises were identified. It was the basis for the substantiation of theoretical approach to construction steps of the strategy.

The strategy of raising profitability agricultural enterprises was evaluated. Reasonable recommendations for raising the level of profitability were created.

Keywords: profit, profitability, strategy, increasing profitability strategy, SWOT-analysis.